

Китоби Дониёл — шумораи яксаду шасту панҷум

Ошкор сохтани қолини нубувватӣ: Аз Искандари Мақдунӣ то Руми муосир

Jeff Pippenger

2024-03-29

Акнун мо таърихеро, ки пас аз марги ногаҳонии Искандари Мақдунӣ ба вуқӯ пайваст, баррасӣ хоҳем кард, ки он солҳои аз 538 то замони анҷомро дар соли 1798 ифода мекунад.

Ва ҳангоме ки ӯ бархезад, салтанаташ шикаста хоҳад шуд ва ба сӯи чор боди осмон тақсим хоҳад гашт; ва на ба насли ӯ, ва на мувофиқи ҳукмронии ӯ, ки бо он салтанат меронд; зеро салтанаташ решақан хоҳад шуд ва ба дигарон, ғайр аз онҳо, хоҳад расид. Ва подшоҳи ҷануб қавӣ хоҳад шуд, ва яке аз мирони ӯ; ва ӯ аз вай қавитар хоҳад шуд ва ҳукмронӣ хоҳад кард; ҳукмронии ӯ ҳукмронии бузурге хоҳад буд. Ва дар охири солҳои муайян онҳо бо ҳам хоҳанд пайваст; зеро духтари подшоҳи ҷануб назди подшоҳи шимол хоҳад омад, то созишнома барқарор кунад; вале ӯ қудрати бозуро нигоҳ дошта нахоҳад тавонист; ва на ӯ пойдор хоҳад монд, ва на бозуи ӯ; балки ӯ таслим карда хоҳад шуд, ва онҳое ки ӯро оварданд, ва он ки ӯро ба дунё овард, ва он ки дар он айём ӯро тақвият меод. Аммо аз шохе аз решаҳои ӯ касе дар мақоми ӯ бар хоҳад хост, ки бо лашкар хоҳад омад, ва ба қалъаи подшоҳи шимол дохил хоҳад шуд, ва бар зидди онҳо амал хоҳад кард, ва ғолиб хоҳад омад; Ва ҳамчунин ҳудоёни онҳоро, бо миронашон ва бо зарфҳои гаронбаҳои нуқра ва тиллояшон, асирона ба Миср хоҳад бурд; ва ӯ солҳои бештар аз подшоҳи шимол бақо хоҳад дошт. Пас подшоҳи ҷануб ба мамлакати худ хоҳад омад, ва ба замини худ боз хоҳад гашт. Дониёл 11:4–9.

Ниҳоят, баъд аз он ки салтанати Искандари Мақдунӣ шикаста шуд, онҳое ки барои ба даст овардани ҳокимият бар салтанати собиқ мубориза мебуданд, ба ду салтанати асосӣ тақсим гардиданд: яке бар ҷануби империяи пешини Искандар ҳукмрон буд, ва дигаре бар шимол. Аз ҳамон лаҳза ба баъд, дар ривояти нубувватӣ онҳо танҳо ҳамчун подшоҳи ҷануб ва подшоҳи шимол муаррифӣ мегарданд. Вақте ки мубориза барои ҳукмронии ҷаҳонӣ ба он марҳила мерасад, ки танҳо миёни подшоҳи шимол ва подшоҳи ҷануб тасвир карда мешавад, рамзҳои он ду салтанат дар тамоми ин боб идома меёбанд.

Дар ояти панҷум подшоҳи ҷануб барқарор мешавад, ва ӯ қавӣ аст, аммо подшоҳи шимол низ қавӣ аст ва салтанати ӯ бузургтар аст. Сипас, дар ояти шашум, подшоҳи ҷануб бо салтанати шимол иттиҳод пешниҳод мекунад. Паймони сулҳ ба воситаи он устувор мегардад, ки подшоҳи ҷануб духтари худро ба подшоҳи шимол медиҳад, то подшоҳи шимол ӯро ба занӣ бигирад ва иттиҳоди онҳоро бо пайванди хонаводагӣ тасдиқ намояд. Подшоҳи шимол розӣ шуд, зани худро қанор гузошт ва бо маликадухтари ҷануб издивоҷ кард, ва иттиҳод оғоз ёфт.

Ниҳоят, маликаи чануб писаре ба дунё меоварад, аммо дар охир подшоҳи шимол аз ҳамсари нави худ хаста мешавад ва ўро, чунон ки бо зани аввали худ карда буд, канор мегузорад ва зани аввали худро боз пас мегирад; вале ҳамин ки зани аслӣ барқарор карда мешавад ва фурсат меёбад, вай подшоҳи шимол, арӯси чанубии ў, фарзанди ў ва тамоми ҳамроҳони мисрии ўро ба қатл мерасонад. Амали зани аслӣ, ки маликаи чануб ва фарзанди ўро мекушад, хонадони маликаи чанубро ба ҳашм меорад, ва яке аз бародарони ў лашкаре бармехезонад ва ба подшоҳии шимол ҳамла мекунад.

Қўшуни чанубӣ бар подшоҳи шимолӣ ғолиб меояд, ва зани аввала, ки подшоҳи шимолро ба қатл расонда буд, ҳамчунин арӯси чанубии ў ва кўдакаш баъдан эъдом карда мешаванд. Писари зани аслӣ, ки ҳангоми марги падараш ҳамчун подшоҳи ҳокими шимол таъйин шуда буд, аз ҷониби подшоҳи чанубӣ асир гирифта шуда, ҳамроҳ бо баъзе ашёи мисрӣ ва бутҳое, ки подшоҳии шимолӣ дар ҷангҳои пешин аз салтанати чанубӣ гирифта буд, боз ба Миср бурда мешавад. Ҳангоме ки дар Миср аст, подшоҳи асири шимолӣ аз асп меафтад ва мемирад. Урия Смит ин таърихро ба таври зерин муайян мекунад.

«ОЯТИ 6. Ва дар охири солҳо бо ҳам пайваста хоҳанд шуд; зеро духтари подшоҳи чануб назди подшоҳи шимол хоҳад омад, то аҳднома барқарор намояд; аммо ў қуввати бозуро нигоҳ дошта наметавонад; ва на ў пойдор хоҳад монд, ва на бозуи ў; балки ў таслим карда хоҳад шуд, ва онҳое ки ўро оварда буданд, ва он ки ўро ба дунё овард, ва он ки ўро дар ин айём тақвият медод.»

Дар миёни подшоҳони Миср ва Сурия ҷангҳои пайдарпай рух медоданд. Хусусан ин ҳолат дар замони Птолемей Филадельфус, подшоҳи дуҷуми Миср, ва Антиохус Теос, подшоҳи сеҷуми Сурия, ба вуқӯъ меомад. Ниҳоят онҳо розӣ шуданд, ки ба шарте сулҳ барқарор кунанд, ки Антиохус Теос зани пешини худ, Лаодиса, ва ду писари ўро канор ниҳад ва Береника, духтари Птолемей Филадельфусро, ба занӣ гирад. Бинобар ин, Птолемей духтари худро назди Антиохус овард ва бо ў маҳри бисёр бузурге бахшид.

«“Лекин у қўлнинг қудратини сақлаб қолмайди”; яъни Антиохус ҳузуридаги унинг манфаати ва нуфузини. Ва ҳақиқатда ҳам шундай бўлди; орадан кўп ўтмай, муҳаббат ҳуружи таъсирида Антиохус аввалги хотини Лаодикани ва унинг болаларини яна саройга қайтарди. Сўнг башорат шундай дейди: “На у [Антиохус] тура олади, на унинг қўли”, ёки зурриёти. Лаодика, яна марҳамат ва ҳокимиятга тиклангач, Антиохус ўз табиатининг беқарорлиги туфайли уни яна шарманда қилиб, Береникани чақириб келтиришидан қўрқди; ва бундай эҳтимолдан самарали ҳимоя фақат унинг ўлими билангина таъминланади, деб ўйлаб, кўп ўтмай уни заҳарлатиб ўлдирди. Шунингдек, Береникадан бўлган унинг зурриёти ҳам подшоҳликда унга ворис бўлмади; чунки Лаодика ишларни шундай бошқардики, тахтни ўзининг катта ўғли Селевк Каллиник учун таъминлади.»

«Аммо чунин шарорат наметавонист дер замон бечазо бимонад, чунон ки пешгўй минбаъд пешбинӣ мекунад ва таърихи баъдӣ исбот менамояд.

«ОЯТИ 7. Аммо аз навдаи решаҳои вай яке ба мақоми ў бармехезад, ки бо лашкар хоҳад омад ва ба қалъаи подшоҳи шимол дохил хоҳад шуд, ва бар зидди онҳо амал хоҳад кард,

ва ғолиб хоҳад омад; 8. Ва низ худоёни онҳоро, бо мирони онҳо ва бо зарфҳои гаронбаҳои нукрагин ва тиллоии онҳо, асирона ба Миср хоҳад бурд; ва ӯ аз подшоҳи шимол солҳои бештар хоҳад поид. 9. Пас подшоҳи ҷануб ба подшоҳии худ хоҳад омад ва ба замини худ боз хоҳад гашт».

«Ин шоҳаи аз ҳамон реша бо Береника баромада бародари ӯ, Птолемей Эвергет, буд. Ҳамин ки ӯ пас аз падараш, Птолемей Филадельф, бар тахти подшоҳии Миср нишаст, аз шӯри интиқоми хуни хоҳараш Береника оташ гирифта, лашкари азиме барпо намуд ва ба қаламрави подшоҳи шимол, яъне Селевки Каллиник, ки бо модараш Лаодика дар Сурия подшоҳӣ мекард, ҳамла овард. Ва бар онҳо дастболо шуд, то ба дарачае ки Сурия, Киликия, навоҳии болоии он сӯи Фурот ва қариб тамоми Осиёро фатҳ кард. Аммо чун шунид, ки дар Миср ошӯбе бархостааст ва бозгашти ӯро ба ватан талаб мекунад, салтанати Селевкро тороч намуд ва чиҳил ҳазор талант нукра, ва зарфҳои гаронбаҳо, ва ду ҳазору панҷсад сурати худоёнро гирифт. Дар миёни инҳо суратҳои буданд, ки Қамбиз пештар аз Миср гирифта, ба Форс бурда буд. Мисриён, ки тамоман ба бутпарастӣ дода шуда буданд, ба Птолемей, ҳамчун арзи эҳтиром барои он ки вай баъд аз солҳои бисёр худоёни асири онҳоро чунин бозгардонд, лақаби Эвергет, яъне Некӯкор, доданд.»

«Ин, ба қавли усқуф Нютон, ривояти Иероним аст, ки аз таърихнигорони қадим иқтибос шудааст; вале, ба гуфтаи ӯ, ҳанӯз ҳам муаллифоне мавҷуданд, ки чандин ҷузъиёти ҳамон воқеаро тасдиқ мекунанд. Аппиан ба мо хабар медиҳад, ки Лаодика, пас аз он ки Антиохусро кушт ва баъд аз ӯ ҳам Береника ва ҳам фарзанди ӯро ба қатл расонд, Птолемей, писари Филадельфус, барои интиқоми он қатлҳо ба Сурия ҳамла бурд, Лаодиқаро кушт ва то Бобил пеш рафт. Аз Полибий меомӯзем, ки Птолемей, ки лақаби Эвергетес дошт, аз бадрафтории бераҳмона нисбат ба хоҳараш Береника саҳт ба ғзаб омада, бо лашкаре ба Сурия юриш овард ва шаҳри Селевкияро тасарруф кард, ки баъд аз он чанд сол аз ҷониби гарнизонҳои подшоҳони Миср нигоҳ дошта мешуд. Ҳамин тавр ӯ ба қалъаи подшоҳи шимол дохил шуд. Полиэнус таъкид мекунад, ки Птолемей худро бе ҷанг ё набард ҳокими тамоми сарзамин аз кӯҳи Таврус то Ҳиндустон гардонид; аммо ӯ инро иштибоҳан ба падар нисбат медиҳад, на ба писар. Юстин изҳор медорад, ки агар Птолемей ба сабаби ошӯби дохилӣ ба Миср бозхон» намешуд, ӯ тамоми салтанати Селевкусро соҳиб мешуд. Ҳамин тавр, подшоҳи ҷануб ба ҳукмронии подшоҳи шимол дохил шуд ва ба замини худ бозгашт, чунон ки набӣ пешгӯӣ карда буд. Ва ӯ инчунин аз подшоҳи шимол солҳои бештар зиндагӣ кард; зеро Селевкус Каллиникус дар таъйид, бар асари афтидан аз аспӣ худ, мурд; ва Птолемей Эвергетес аз ӯ чор ё панҷ сол бештар зинда монд». Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 250–252.

Хусусияти нубуввати Рум, ва бинобар ин подшоҳи шимол, дар он аст, ки барои барқарор шудан бар тахт, бояд се монеаи ҷуғрофӣ фатҳ карда шаванд. Аввалин подшоҳи шимол дар пайомади шикастани салтанати Искандар ба воситаи Селевк Никотор, ки муддати кӯтоҳе миёни солҳои 316 ва 312 то милод ҳамчун сарлашкаре барои Птолемей (подшоҳи ҷануб) хизмат карда буд, барқарор гардид. Ояти панҷум ба ин воқеият ишора мекунад, вақте мегӯяд: «Ва подшоҳи ҷануб қавӣ хоҳад шуд, ва яке аз амирони ӯ; ва вай аз ӯ қавитар хоҳад шуд». Птолемей подшоҳи ҷануб буд, ва ӯ сарлашкаре дошт (яке аз амирони ӯ), ки муқаддар буд аз Птолемей қавитар гардад, ва ибораи поёнии ояти панҷум мегӯяд: «ва ҳукмронӣ хоҳад

кард; ҳукмронии ӯ ҳукмронии бузурге хоҳад буд». Сарлашқари Птолемей — Селевк — мебоист аввалин подшоҳи шимол гардад. Аммо барои он ки Селевк подшоҳи шимол гардад, ӯ бояд аз подшоҳи ҷануб ҷудо мешуд ва баъд аз он се минтақаи ҷуғрофиро фатҳ мекард.

Аввалин минтақае ки Селевк забт кард, Шарқ буд, дар соли 301 то м. Сипас ӯ Ғарбро (ки дар ихтиёри ҷонишини Кассандр буд) дар соли 286 то м. забт намуд, ва баъд қаламрави сеюми худро дар Шимол, ҳангоме ки Лисимахусро дар соли 281 то м. мағлуб кард, ба даст овард. Подшоҳи шимол дар соли 281 то м. бар тахт устувор гардонида шуд.

Ахдномаи сулҳе, ки баъдтар бо подшоҳи ҷануб баста шуд, дар соли 252 то милод ба вуқӯъ пайваст. Шаш сол баъд, дар соли 246 то милод, Береника (маликадухтари ҷануб), писари ӯ ва тамоми атрофиёнаш ба қатл расонида шуданд. Подшоҳи ҷануб баъд аз он писари Лаодика, Селевки Каллиникро асир гирифта, бо худ ба Миср бурд, ки дар он ҷо аз асп афтода, мурд. Давраи подшоҳии нахустин подшоҳи шимол аз соли 281 то милод то соли 246 то милод давом кард, ки ба сию панҷ сол баробар аст.

Подшоҳи аввали шимол дар боби ёздаҳум, се моненаи ҷуғрофиро фатҳ кард, то бар тахт устувор гардад. Руми бутпараст низ се моненаи ҷуғрофиро фатҳ кард, то бар тахт устувор гардад [ниг. Дониёл 8:9], ва Руми папавӣ се моненаи ҷуғрофиро фатҳ кард, то бар тахт устувор гардад [ниг. Дониёл 7:20]. Руми муосир низ се моненаи ҷуғрофиро фатҳ мекунад, то бар тахт устувор гардад [ниг. Дониёл 11:40–43].

Пас аз барқарор шудан бар тахт, нахустин подшоҳи шимол сию панҷ сол ҳукмронӣ кард. Пас аз барқарор шудан бар тахт, Руми бутпараст барои «замон» (сесаду шаст сол) ҳукмронӣ кард. Пас аз барқарор шудан бар тахт, Руми папавӣ барои «як замон, замонҳо ва нисфи замон» (ҳазору дусаду шаст сол) ҳукмронӣ кард. Пас аз барқарор шудан бар тахт, Руми муосир барои чихилу ду моҳи рамзӣ (ки ҳамчунин ҳамчун «як соат» зикр шудааст) ҳукмронӣ хоҳад кард.

Хоҳар Уайт моро огоҳ месозад, ки «бисёре аз таърихи дар боби ёздаҳуми Дониёл сабтшуда такрор хоҳад шуд». Сипас ӯ оятҳои сию як то сию шашро иқтибос меорад ва мегӯяд: «манзараҳое монанд ба он чи дар ин суханон тасвир шудааст, ба вуқӯъ хоҳад пайваст». Дар он оятҳо Руми папавӣ (кароҳате ки харобӣ меоварад) дар соли 538 бар тахт «нишонда мешавад» ва сипас халки Худоро барои «рӯзҳои бисёр» (як ҳазору дусаду шаст сол) таъқиб мекунад, то он ки аввалин «қаҳр» дар соли 1798 ба анҷом расад. Таърихи оятҳои сию як то сию шаш дар шаш ояти охири боби ёздаҳ такрор мешавад, аммо ин таърих инчунин дар оятҳои панҷ то нӯҳ ба таври комил намунавор пешакӣ тасвир шуда буд.

Дар соли 281 то милод барқарор шудани Селевк ҳамчун подшоҳи шимол ба соли 538 мувофиқат мекунад. Ҳар ду тахтнишинии подшоҳи шимолро дар анҷоми фатҳи се моненаи ҷуғрофӣ ифода мекунанд. Давраи ҳукмронии папавӣ ба чанд тарз баён шудааст: як ҳазору дусаду шаст рӯз, чилу ду моҳ, замон, замонҳо ва нисфи замон, як фосила, ва сею ним сол. Ҳукмронии Селевк сию панҷ сол буд, ва як даҳяк, ё ушри, сию панҷ, сею ним аст. Як даҳяки сию панҷ сол ҳамчунин ҳамчун «се нукта панҷ» (3.5) сол баён мешавад. «Сею ним» рамзи давраи ҳукмронии папавӣ аст.

Папагӣ дар соли 1798 захми марговари худро гирифт, хангоме ки подшоҳи ҷануб, Наполеон Бонапарт (ба маънои «писари саодатманд»), генерали худро фиристод, то папаро асир гирад. Як сол баъд, дар соли 1799, папа дар табъид мурд, ҷунон ки аввалин подшоҳи шимол низ, ки ӯ ҳам аз ҷониби подшоҳи ҷануб ба асорат гирифта шуда буд, мурд. Селевк Каллиник дар ҳоли асорат дар Миср, аз асп афтода, мурд. Папа ҳамон касе буд, ки бар ҳайвон савор шуда буд. Ҳайвон низоми сиёсиро ифода мекард, ки папа онро барои анҷом додани аъмоли шайтонии худ ба кор мебард. Он ҳайвон дар соли 1798 кушта шуд, ва папае, ки бар ҳайвон савор шуда ва бар он ҳукмронӣ мекард, як сол баъд мурд. Селевк Каллиник аз асп афтода мурд (аз ҳайвоне ки бар он савор буд.) Асорати папагӣ дар солҳои 1798 ва 1799 ба таври комил ба василаи асорати аввалин подшоҳи шимол намунавор нишон дода шуд.

Он чи подшоҳи ҷанубро бар зидди подшоҳи шимол ба ғазаб овард, аҳдномаи шикасташудай сулҳ буд, ки бо канор гузоштани Берениса (арӯси ҷанубӣ) ва марги баъдии ӯ аз дасти Лаодиса ифода меёбад. Наполеон дар соли 1797 байни Фаронсаи Инқилобӣ ва давлатҳои папагӣ аҳдномаи сулҳ баста буд. Ин аҳднома ба номи шаҳри Толентино дар Анконаи Италия, ки дар он ҷо аҳднома ба имзо расида буд, номгузорӣ шуд. Он расман дар моҳи феввали соли 1798 ба поён расид, вақте ки Фаронса папаро асир гирифт. Сабаби бекор гардидани аҳднома кӯшиши Фаронса барои паҳн кардани Инқилоби худ буд.

Генерали Наполеон Дюфо соли 1797 дар Рум ҳамчун қисми қувваҳои экспедитсионии Фаронса ҳузур дошт, ки онҳоро Директория — ҳукумати ҳокими Фаронса дар он замон — фиристода буд. Ҳадафи экспедитсияи Фаронса ба Итолиё, ки ҳузури генерал Дюфо дар Румро низ дар бар мегирифт, дастгирии Ҷумҳурии Рум буд, ки давлати вобастаи кӯтоҳумре буд ва аз ҷониби нерӯҳои инқилобии Фаронса дар нимҷазираи Итолиё таъсис ёфта буд. Фаронсаҳо дар ин давра дар дастгирии ҳаракатҳои инқилобӣ ва густариши ормонҳои инқилобӣ дар саросари Аврупо ғаълола ширкат мебариданд. Дар Итолиё онҳо мекушиданд монархияҳоро сарнагун созанд ва ҷумҳуриҳоеро бар пояи намунаи Ҷумҳурии Фаронса таъсис диҳанд.

Ҳузур ва амалҳои Дюфо дар Рум муқовимати гурӯҳҳои муҳофизакор, аз ҷумла тарафдорони Давлатҳои Папавӣ ва ашрофони маҳаллиро, барангехт. Дар моҳи декабри соли 1797, хангоми рӯёриӣ миёни қўшунҳои фаронсавӣ ва тарафдорони Давлатҳои Папавӣ, генерал Дюфо ба қатл расонида шуд, ва ба ин тартиб баҳона барои он ки Наполеон дар соли баъдӣ генерал Бертьеро фиридад, то попро ба асорат барад, фароҳам гардид. Шикастани паймони сулҳ миёни подшоҳони ҷануб ва шимол дар ҳар ду таърих анғезае фароҳам овард, то подшоҳи шимол аз ҷониби подшоҳи ҷануб ба асорат гирифта шавад.

Ояти ҳаштум меғӯяд: «ва худоёни онҳоро бо мирони онҳо ва бо зарфҳои гаронбаҳои нуқра ва тиллояшон асирона ба Миср ҳоҳад бурд». Вақте ки Птолемей, дар иҷрои ин оят, ба Миср бозгашт, мисриён ба ӯ унвони «Эвергет» (Некукор)-ро доданд, ҳамчун арҷгузорӣ ба кори ӯ дар бозгардондани бутҳо ва осори онҳо, ки пештар подшоҳи шимол аз онҳо гирифта буд. Соли 1798 ғорати Рум аз ҷониби фаронсавиён ба амал омад. Таърихнигорон сабт мекунанд, ки танҳо дар як рӯз панҷсад аробаи аспкаш, зери муҳофизати саҳти низомӣ, дида шуд, ки шаҳрро тарк мекард.

Роҳпаймой шумораи азими ҳайкалҳои қадима ва расмҳои давраи Эҳёро дар бар мегирифт, ки Фаронса онҳоро мувофиқи аҳдномаи сулҳи Толентино, ки вайрон карда шуда буд, азони худ месохт. Ба он осори ҳунари гурӯҳи Лаокоон, Апполони Белведер, Ғавлии дар ҳоли марг, Купидон ва Психея, Ариадна дар Наксос, Венераи Медичӣ ва ҳайкалҳои азимчуссаи Тибр ва Нил; гобеленҳо ва расмҳои Рафаэл, аз ҷумла «Тағйири Сурат», «Мадонна ди Фолиньо», «Мадонна делла Седия», «Santa Conversazione»-и Тисиан; ва бисёр осори дигар дохил мешуданд. Танҳо баъд аз чанд сол ин ганчинаҳои дуздидашуда дар Осорхонаи Наполеонӣ дар Лувр, ки соли 1807 ифтитоҳ ёфт, ба намоиш гузошта шуданд. Чунон ки Птолемей барои баргардонидани ганчинаҳои мисриён ситоиш ёфта буд, ганчинаҳое, ки аз Рум бурда шуда буданд, дар баҳши осорхонае ҷой дода шуданд, ки ба номи Наполеон номгузори шуда буд.

Оятҳои панҷум то нӯҳум мувозинати комиле бо таърихе мебошанд, ки аз соли 538 оғоз ёфта, дар солҳои 1798 ва 1799 ба анҷом мерасад. Онҳо бо оятҳои сию якум то сию шашум мувофиқат мекунанд, ки дар шаш ояти охирини боб тасвир шудаанд; ин оятҳо қувватёбии ниҳони Руми муосирро, ҳангоме ки он се монедаро мағлуб месозад, баён менамоянд ва дар ниҳоят ба анҷоми худ мерасад, дар ҳоле ки касе барои ёриаш намеояд. Пас ояти даҳум ба таърихи соли 1989 муроҷиат мекунад.

Вале писаронаш барангехта хоҳанд шуд, ва анбӯҳи лашкарҳои азимро чамъ хоҳанд овард; ва яке аз онҳо ҳатман хоҳад омад, ва чун сел фаро гирифта, убур хоҳад кард; сипас боз хоҳад гашт, ва барангехта хоҳад шуд, ҳатто то қалъаи ӯ. Дониёл 11:10.

Иҷрои таърихии ояти даҳум соли 1989-ро намунавор нишон медиҳад, вақте ки папство, дар иттиҳоди махфӣ бо Роналд Рейган, ба Иттиҳоди Шӯравӣ «фаро гирифт» ва «гузашт», ва танҳо қалъаи онро (Русия)-ро боқӣ гузошт, дар ҳоле ки Иттиҳоди Шӯравӣ (СССР) дар пайи Перестройка пароканда гардид.

Ва дар вақти охир подшоҳи ҷануб ба ӯ ҳамла хоҳад кард; ва подшоҳи шимол мисли гирдбод бар зидди ӯ хоҳад омад, бо аробаҳо, ва бо саворон, ва бо киштиҳои бисёр; ва ӯ ба кишварҳо дохил хоҳад шуд, ва лабрез гардида, убур хоҳад кард. Дониёл 11:40.

Таърихи ояти даҳум интиқомеро бар зидди ғалабаи подшоҳи шимол аз ҷониби подшоҳи ҷануб дар соли 246 то милод ифода менамояд ва намунаи пешакии интиқоме бар зидди ғалабаи подшоҳи шимол аз ҷониби подшоҳи ҷануб дар соли 1798 мебошад. Ояти чиҳилум аз замони охир дар соли 1798 оғоз гардид, вақте ки подшоҳи ҷануб (Фаронсаи бедин) ба подшоҳи шимол (қудрати папавӣ) захми марговар расонид, ва бо фурӯпошии Иттиҳоди Шӯравӣ дар замони охир дар соли 1989 иҷро шуд. Замони охир дар соли 1798 дар ояти чиҳилум бо ибораи «Ва дар замони охир подшоҳи ҷануб ба вай тела хоҳад зад» ифода шудааст. «Ду нукта» (:) ки қисми охирини оятро чудо мекунад, «замони охир»-и баъди дар соли 1989 нишон медиҳад. «Ва подшоҳи шимол бар зидди вай мисли гирдбод хоҳад омад, бо аробаҳо, ва бо саворон, ва бо киштиҳои бисёр; ва ӯ ба кишварҳо дохил хоҳад шуд, ва лабрез шуда гузашта хоҳад рафт.»

Мо ин тадқиқотро дар мақолаи навбатӣ идома хоҳем дод.

«Ҳар қавме ки бар сахнаи амал қадам ниҳодааст, иҷозат ёфтааст, ки ҷойгоҳи худро бар рӯйи замин ишғол намояд, то дида шавад, ки оё мақсади “Посбон ва Қуддуси Осмонӣ”-ро ба ҷо хоҳад овард ё не. Нубувват зуҳур ва суқути империяҳои бузурги ҷаҳон — Бобил, Модӣ-Форс, Юнон ва Рум — ро пайгирӣ кардааст. Бо ҳар яке аз инҳо, чунонки бо миллатҳои камқудраттар низ, таърих такрор шуд. Ҳар яке давраи озмоиши худро дошт, ҳар яке ноком гардид, ҷалолаш пажмурда шуд, қудраташ аз миён рафт, ва ҷойи онро дигаре ишғол намуд....»

«Аз бархостан ва суқути миллатҳо, чунон ки дар саҳифаҳои Навиштаҳои Муқаддас равшан баён шудааст, онҳо бояд биомӯзанд, ки шукӯҳи сирф зоҳирӣ ва дунявӣ то ҷӣ андоза бебаҳост. Бобил, бо тамоми қудрат ва шаҳомати худ, ки ҷаҳони мо аз он замон то кунун монанди онро ҳаргиз надидааст, — қудрат ва шаҳомате, ки ба назари мардуми он рӯзгор чунон устувор ва пойдор менамуд, — то ҷӣ андоза комилан аз байн рафтааст! Чун «гули алаф» он нобуд шудааст. Ҳамин тавр ҳар он чи ки Худоро таҳкурсии худ надорад, нобуд мегардад. Танҳо он чи бо мақсади Ё пайваста аст ва ҳислати Ёро ифода мекунад, метавонад пойдор бимонад. Принципиҳои Ё танҳо чизҳои устуворе ҳастанд, ки ҷаҳони мо мешиносад». Education, 177, 184.